

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برنامه توسعه ای

گروه بیوشیمی بالینی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

(۱۴۰۲-۱۴۰۶)

فهرست

- پیام مدیر گروه
- پیشگفتار
- اعضای کمیته برنامه توسعه ای
- فرآیند تدوین برنامه توسعه ای
- مروری بر اسناد فرادستی
- مسیر پیش رو
- تحلیل وضعیت موجود
- ارکان اصلی برنامه توسعه ای
- 0 راهبردهای آموزشی گروه بیوشیمی و آزمایشگاههای بالینی
- 0 راهبردهای پژوهشی گروه بیوشیمی و آزمایشگاههای بالینی
- 0 راهبردهای درمانی گروه بیوشیمی و آزمایشگاههای بالینی
- خلاصه برنامه توسعه ای
- پیوست

پیام مدیر گروه

گروه بیوشیمی و آزمایشگاه های بالینی از بدو تاسیس دانشکده پزشکی در سال ۱۳۲۶، به نام بخش شیمی- بیولوژی آغاز بکار کرده است. سپس با افزایش نیاز بیمارستانهای آموزشی- درمانی به خدمات آزمایشگاهی بالینی در سال ۱۳۴۸ در دانشکده پزشکی تشکیل شد. این گروه با پیشینه ارزشمند و درخشان در آموزش رشته های مختلف پزشکی همواره از گروه های علوم پایه سرآمد و پیشگام بوده است. پاسداری و ادامه این روند، با دور اندیشی و استفاده درست از فرصت های موجود بر پایه برنامه ریزی صحیحی ممکن می باشد. برنامه پیش رو چشم انداز چهار ساله ای از گروه می باشد که در راستای بهبود کیفیت ماموریت گروه و همچنین شناسایی فرصت ها و چالش ها تنظیم شده است.

در پایان جا دارد از زحمات کلیه همکارانم که توجه ویژه ای به این برنامه داشتند و در تدوین آن تلاش کردند کمال تشکر را داشته باشم. از سرکار خانم کریمی و سروری (کارشناسان محترم دفتر گروه بیوشیمی بالینی) که خالصانه یاری رسان ما بودند تشکر ویژه دارم. امید آنکه با حمایت همه جانبه در راستای اهداف حرکت کنیم.

پیشگفتار

در جهان معاصر تحولات گسترده، ابعاد مختلف زندگی بشر را درنور دیده است. به گونه ای که در سالهای اخیر سرعت تغییرات و تحولات در جهان، روزافزون شده و احساس ناپایداری و ناامنی محیطی زیادی را به همراه دارد. در چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ ایران کشوری توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و الهام بخش در جهان و دارای تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین الملل است. مقوله علم و فناوری از مهمترین زیرساخت های پیشرفت کشور و ابزار جدی رقابت در عرصه های مختلف است. تحقق این اهداف نیازمند ترسیم نقشه راهی است که در آن نحوه پیمودن این مسیر، منابع و امکانات لازم، تقسیم کار در سطح ملی و الزامات طی کردن این مسیر، به طور شفاف و دقیق مشخص شده باشد. در این میان نظام آموزش عالی کشور به عنوان بخش تأثیرگذار، نیازمند تقویت مبانی، اصول و نظام کاری متناسب با آرمانها و سند جامع علمی کشور است. این روند تغییرات و تحولات به گونه ای است که مدیران دیگر نمی توانند برای تعیین اهداف دانشگاه براساس تجربیات گذشته تصمیم بگیرند. تجربه گذشته لزوما راهنمای مطمئنی برای آینده نیست و مدیران باید با مددگیری از برنامه ریزی جامع، استراتژیهای آینده رشته تخصصی خود را به نحوی تنظیم نمایند که متناسب با موقعیت و شرایط آینده باشد. در سالهای اخیر با تغییرات شگفت آوری که در زمینه های مختلف، دانشگاهها را احاطه کرده است مسئولان دریافته اند که با تعیین اهداف و ماموریتهای سازمان در زمان های مدت دار (کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت) بهتر میتوانند برنامه های مورد نظر خود را به ثمر برسانند. زیرا در این وضعیت، مجموعه بهتر و روان تر کار می کند و نسبت به محیط خود واکنشهای مناسب تری نشان می دهد. از این رو استفاده از برنامه ریزی جامع و استراتژیک به عنوان یک ضرورت، مطرح شده است.

برنامه راهبردی گروه بیوشیمی بالینی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، دومین برنامه جامع و مدون این گروه و گامی بزرگ مبتنی بر ارزش ها و الویت های آموزشی می باشد که نقشه راه جدیدی برای گروه ترسیم می کند. این برنامه بر چشم انداز و ماموریت ما در جهت گروه برتر علوم پایه دانشگاه و شاخص کشوری با ارتقا بسترهای آموزشی پژوهشی و درمانی تاکید ویژه دارد. این برنامه ضمن بهره گیری از اصول علمی برنامه ریزی و مدل های پر کاربرد روز دنیا در تدوین مبانی برنامه ریزی استراتژیک و کمک گرفتن از همکاران متبحر نگاه ویژه ای به محورهای اصلی برنامه جامع عدالت تعالی و بهره وری در آموزش پزشکی دارد. هدف کلی ما از این برنامه، چشم اندازی جهت پیشرفت در حوزه های آموزشی-پژوهشی و درمانی است. در تدوین این برنامه، ساعت های متعدد جلسات منظم در گروه تشکیل و نهایتا در مهرماه ۱۴۰۲ تکمیل گردید. ضمن آنکه جهت پیگیری و پایش برنامه جلسات منظم و مستمر ماهیانه برگزار خواهد شد

اعضای کمیته برنامه عملیاتی

- خانم دکتر فرناز زاهدی
- آقای دکتر سید اسحاق هاشمی
- آقای دکتر محمد سوختانلو
- آقای دکتر براتعلی مشکانی
- آقای دکتر سید مهدی حسینیان مهر
- آقای دکتر سید حسین حسینی

فرآیند تدوین برنامه توسعه ای

- **گام اول:**

0 جستجو در متون موجود، اسناد فرادستی و بررسی برنامه های مشابه در سطح بین المللی

- **گام دوم:**

0 تشکیل کمیته برنامه توسعه ای، بحث و تبادل نظر در زمینه تدوین چشم انداز، مأموریت، ارزشها، و نقشه راه تدوین برنامه راهبردی

- **گام سوم:**

0 شناخت و تحلیل وضعیت موجود

- **گام چهارم:**

0 تبیین ارکان اصلی برنامه

- **گام پنجم:**

0 تشکیل کارگروه های تخصصی تدوین برنامه

- **گام ششم:**

0 تبیین اهداف کلی و جزئی در هر برنامه، راهبردهای اجرایی، مسئولان و زمانبندی و نحوه پایش و نظارت بر اجرای برنامه

مروری بر اسناد فرادستی

تدوین این برنامه با تکیه بر اسناد زیر و همسو با سیاست های فرادستی موجود در حیطه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی انجام گرفته است:

۱. برنامه تحول و نوآوری در آموزش علوم پزشکی (مبتنی بر برنامه آموزش عالی حوزه سلامت ۱۳۹۴)

۲. راهبردهای دانشگاه علوم پزشکی مشهد (۱۳۹۵-۱۳۹۹)

مسیر پیش رو

• چشم انداز (vision) :

0 دستیابی به مرزهای پیشرفته دانش در زمینه بیوشیمی بالینی و پیاده سازی آنها در سطح آزمایشگاه های بالینی وابسته به دانشگاه

0 برتری کشوری در ارتقای سلامت از طریق نوآوری در آموزش، پژوهش و درمان در زمینه بیوشیمی بالینی

• ماموریت (Mission):

0 فراهم سازی برترین آموزش دانشگاهی و کارآموزی بالینی در زمینه بیوشیمی بالینی برای دانشجویان دوره های عمومی و تخصصی

0 تربیت متخصصین خلاق در ارائه خدمات عمومی

0 اجرای پژوهش های علمی مطابق با استانداردهای جهانی و بر مبنای اخلاق حرفه ای

• ارزشها (values) :

0 پاسداری از کرامت انسانی

0 استفاده بهینه از منابع ملی

0 بهبود روحیه مشارکت، همکاری و تعهد

0 پایبندی به اخلاق حرفه ای، صداقت، همکاری، دلسوزی

0 پایبندی به اصل شایستگی سالاری، برابری و احترام

0 مسئولیت پذیری

تحلیل وضعیت موجود براساس مدل¹ SWOT

• نقاط قوت (Strengths) :

- 0 وجود اعضای هیات علمی با انگیزه
- 0 اعضاء هیات علمی متخصص در زمینه های مختلف رشته بیوشیمی پزشکی
- 0 دسترسی به آزمایشگاه های تحقیقاتی در گروه
- 0 وجود آزمایشگاه های بالینی در بیمارستانهای وابسته به دانشگاه جهت کارآموزی
- 0 بالا بودن نرخ پذیرفته شدگان دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه

• نقاط ضعف (Weaknesses) :

- 0 نبود تفکر راهبردی بلند مدت به صورت همه گیر
- 0 کمبود دستگاه های برای آزمایشگاه تحقیقاتی
- 0 عدم دسترسی به مراکز آزمایشگاهی بالینی
- 0 عدم ارتباط موثر با بخش های درمانی و بهداشتی
- 0 تاکید بر نظام آموزشی سنتی مبتنی بر استاد محوری
- 0 کمبود منابع مالی و امکانات آزمایشگاهی پیشرفته
- 0 کمبود کارمندان توانمند در زمینه آزمایشگاهی، IT و نرم افزاری

• فرصتها (Opportunities) :

- 0 نگرش مثبت مسئولین دانشگاه به توانمندی گروه بیوشیمی و آزمایشگاه های بالینی
- 0 دسترسی به بانک های اطلاعاتی ملی و بین المللی
- 0 عضویت اعضاء هیات علمی گروه در بورد های تخصصی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- 0 فراهم بودن بستر برای برگزاری دوره های بازآموزی و سمینارهای آموزشی
- 0 فراهم بودن بستر برای گسترش دوره های تخصصی و فوق تخصصی

• چالشها (Threats) :

¹ Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats

- 0 عدم بروز رسانی مواد درسی عملی و تئوری دانشجویان پزشکی
- 0 سیاست نامناسب جذب اعضای هیات علمی مستعد با توجه به نیاز گروه
- 0 کاهش اهمیت علوم پایه در رشته های پزشکی از دید مسئولین و دانشجویان
- 0 بی ثبات بودن مدیریت ها و ناکارآمدی سیستم پایش و ارزیابی
- 0 کمبود نیروی انسانی اعم از هیات علمی آموزشی و کادر اداری
- 0 کمبود بودجه کلی در امور آموزشی و پژوهشی
- 0 مشکلات اقتصادی اعضای هیات علمی مخصوصا تمام وقت

ارکان اصلی برنامه توسعه ای

- ارکان اصلی برنامه توسعه ای

0 اهداف کلان

0 راهبردهای آموزشی گروه بیوشیمی و آزمایشگاههای بالینی براساس اهداف کلان

0 راهبردهای پژوهشی گروه بیوشیمی و آزمایشگاههای بالینی براساس اهداف کلان

0 راهبردهای درمانی گروه بیوشیمی و آزمایشگاههای بالینی براساس اهداف کلان

اهداف کلان برنامه توسعه ای (Goals):
• به روز رسانی طرح درس ها و طرح دوره های مربوط به بیوشیمی بالینی
• ارزیابی و بروز رسانی مداوم برنامه های کارآموزی در عرصه
• تدوین و اجرای استاندارد های جهانی در سطح آزمایشگاه های بالینی وابسته به دانشگاه
• اجرای اصول ایمنی آزمایشگاهی در کلیه آزمایشگاه های بالینی
• راه اندازی آزمایشگاه های تحقیقاتی پیشرفته در گروه
• تاسیس دوره های MSc و PhD جدید در زمینه های تخصصی علم بیوشیمی پزشکی
• تقویت فعالیت های پژوهشی با تشکیل گروه های پژوهشی
• برگزاری کارگاه های تخصصی برای فارغ التحصیلان بیوشیمی بالینی و علوم آزمایشگاهی
• افزایش آگاهی های عمومی با برگزاری کنفرانس ها و سمپوزیوم ها
• راه اندازی یک آزمایشگاه تخصصی بیوشیمی با هدف سرویس دهی به عموم

راهنمای آموزشی گروه بیوشیمی و آزمایشگاههای بالینی براساس اهداف کلان	
اهداف کلان	راهنمای اجرای
بروزرسانی طرح درس ها و طرح دوره	برقراری تعامل بین مراکز دانشگاهی جهان به منظور طراحی و تنظیم کاربردی ترین برنامه های آموزشی
	طراحی و تدوین شاخص استاندارد آموزشی تئوری و بالینی
	بازنگری برنامه های آموزشی از نظر محتوی ، ارزش های اخلاقی، ارتباطی و حرفه ای
	بازنگری و پیگیری Lesson plan و Course plan
ارزیابی و بروزرسانی مداوم برنامه های کارآموزی	کسب مجوز های لازم برای اجرای برنامه های آموزش مداوم بیوشیمی بالینی
	راه اندازی صفحه وب برای اطلاع رسانی و اجرای برنامه های آموزشی از راه دور
تاسیس دوره های MSc و PhD جدید در زمینه های تخصصی	تصویب و راه اندازی دوره های فلوشیپ و فوق تخصصی

راہبرد های پژوهشی گروه بیوشیمی و آزمایشگاه های بالینی براساس اهداف کلان

اهداف کلان	راہبردهای اجرایی
راه اندازی آزمایشگاه های تمقیقاتی پیشرفته	استفاده بهینه و توسعه و تجهیز فضای پژوهشی گروه
	اجرای پایان نامه های دانشجویی در گروه و راه اندازی روش های جدید در آزمایشگاه های گروه
برگزاری کارگاه های تخصصی	تهیه تجهیزات و فضای مناسب جهت برگزاری کارگاه های تخصصی
	کسب مجوز های لازم برای اجرای کارگاه های آموزشی
تشکیل تیم های پژوهشی	تقویت جایگاه شوراها ی تخصصی به منظور اجرا و نظارت بر امور پژوهشی گروه
	تاکید بر تفکر کارگروہی جهت رویارویی با بی ثباتی مدیریت ها
افزایش آگاهی های عمومی با برگزاری کنفرانس ها و سمپوزیوم	اجرای سخنرانی های دوره ای با دعوت از متخصصین برجسته

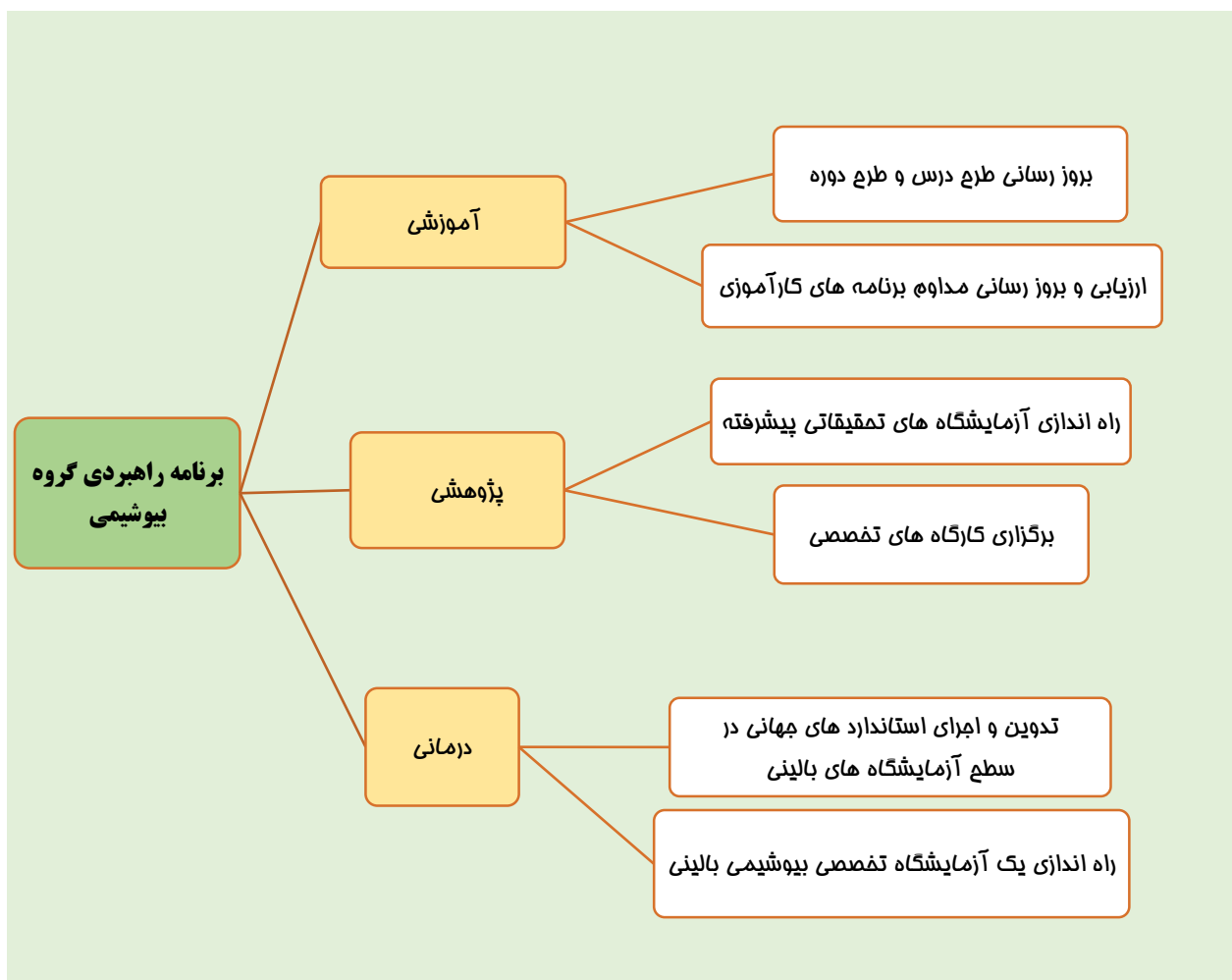
راہبردهای درمانی گروه بیوشیمی و آزمایشگاه های بالینی براساس اهداف کلان

اهداف کلان	راہبردهای اجرایی
تدوین و اجرای استاندارد های جهانی در سطح آزمایشگاه های بالینی	تلاش در جهت انطباق عملکرد آزمایشگاه های بالینی بیوشیمی با استاندارد های ملی و بین المللی
	گسترش همکاری های بین رشته ای با گرو های علوم بالینی و سایر دانشکده ها به منظور به فعلیت رساندن توانمندی ها و ظرفیت های مشترک
	تلاش در جهت نهادینه شدن نظارت مستقیم گروه آزمایش های بیوشیمیایی در بیمارستان های وابسته دانشگاه
اجرای اصول ایمنی آزمایشگاهی در کلیه آزمایشگاه های بالینی	تدوین اصول ایمنی آزمایشگاهی بر پایه استانداردهای بین المللی
	تلاش در جهت اجرا و نظارت بر اصول ایمنی آزمایشگاهی بر پایه استانداردهای بین المللی
راه اندازی یک آزمایشگاه تخصصی بیوشیمی بالینی	تلاش در جهت تهیه فضای فیزیکی و تجهیزات پیشرفته برای راه اندازی آزمایشگاه تخصصی بیوشیمی بالینی بر اساس نیاز سنجی جامع

پایش و نظارت بر اجرای برنامه

اجرای برنامه از اول فروردین ماه ۱۴۰۱ آغاز خواهد شد. پایش اجرا و پیشرفت برنامه راهبردی در جلسات معین، در دو مرحله مهم در طول سال صورت خواهد گرفت: اسفند ماه هر سال کمیته اجرایی گزارش پیشرفت یک ساله برنامه شامل دستاوردها و عملکردهای سال گذشته، براساس اولویت های تعیین شده، را به گروه ارائه خواهد داد. فروردین ماه هر سال جلسه مفصلی توسط کمیته برنامه توسعه ای جهت بررسی پیشرفت ها، اصول زیربنایی، استقرار منابع و ظهور عوامل داخلی و خارجی تاثیرگذار تشکیل خواهد شد. مجموعه پیشنهادی در خصوص اولویت های سال جدید و مدیران اجرایی مربوطه و اصلاحات مورد نیاز، مشخص خواهد شد، تا برنامه های کاری و درخواست منابع مورد نیاز مشخص گردد

خلاصه برنامه راهبردی گروه بیوشیمی و آزمایشگاه های بالینی

پیوست

نقش ها و مسئولیت ها:

در بخش های مختلف این برنامه نقش هایی به شرح زیر در نظر گرفته شده است:

نقش و مسئولیت کمیته برنامه توسعه ای:

- نظارت بر اجرای کلی برنامه
- پیشرفت اهداف و اصلاح در صورت لزوم
- ارائه گزارش داخلی سه ماهه
- تعیین اولویت های اجرایی هر سال

نقش و مسئولیت مدیر برنامه:

- رهبری اجرای طرح
- پشتیبانی رسمی و غیر رسمی
- ارزیابی منظم پیشرفت ها
- توصیه های لازم در جهت استقرار منابع به کمیته اجرایی و مالی

نقش و مسئولیت مدیران اجرایی:

- مسئول دستیابی به اهداف
- ارائه برنامه کاری و درخواست منابع به کمیته اجرایی
- گزارش منظم پیشرفت برنامه
- نقش و مسئولیت کارگروه مشاوره بودجه:
- پیگیری تامین بودجه از منابع در دسترس
- پیشنهاد در نحوه تخصیص بودجه